RASPOETIN

RUSSISCHE ONTHULLINGEN door Herman Theodor von Zancka. Geautoriseerde vertaling van Mevrouw D. Logeman-- Van der Willigen

(Vervolg.)

Meestal bestaan die agenten uit een bij elkaar geschraapt schuim uit de gevangenissen, dat men duchtig brandewijn te drinken heeft gegeven, opdat de boosdoeners den lust in hun opdracht niet verliezen zullen. Dan stormen zij het Jodenkwartier binnen en roepen dat de vijanden van Christus op de Madonna gespuwd hebben, een Christenkind vermoord hebben, of iets dergelijks. Het volk komt, verzamelt zich en plotseling worden de eerste ruiten ingegooid. De opgehitste joden verdedigen zich en dan klinkt dadelijk de kreet dat de joden de Christenen hebben aangevallen, wat precies de oude geschiedenis is van den wolf en het lam.

Dan is de zaak in orde en het pogrom in vollen gang. De stadspolitie staat toe te kijken en hitst het volk zooveel mogelijk aan.

Dit duurt een paar dagen ; dan begint men er genoeg van te krijgen, of vindt de politie dat het genoeg is, of slagen de joden er in om den commissaris van politie genoeg geld aan te bieden om het volk te kalmeeren.

En dan triomfeert de Novoja Vremja er over dat het rechtzinnige Russische volk recht gepleegd heeft tegenover de vijanden van Christus en die van den czaar, welke Rusland aan de Duitschers verkoopen wilden.

Dien keer was het blijkbaar de bedoeling om een heele serie van pogroms in het leven te roepen in alle deelen van het land waar maar Joden wonen. Het doel is heel duidelijk. Men wil de bevolking, die niet tot oordeelen in staat is, doen gelooven dat de veiligheid van het rijk in gevaar is ; dat men overal plannen smeedt tegen de regeering en tegen den czaar, en dat het edele Russische volk de zaak zelf in handen moet nemen om zijn dierbaarste kleinoodiën te beschermen, den czaar en de politie.

Een algemeene onrust als deze heeft haar groote voordeelen en een pogrom is menigmaal met groot succes bekroond. Het schijnt misschien vreemd dat de regeering van een land voordeel hebben kan bij een oproer, maar in Rusland is dat niet vreemd.

Ten eerste heeft men daardoor gelegenheid om den zoogenaamden „staat van versterkte bescherming" in te voeren, die beruchte organisatie waardoor men in het land te werk kan gaan als in een belegerde stad. Want die „staat van versterkte bescherming" is niets anders dan een zeer streng uitgevoerde staat van beleg, gedurende welken de politie gedijt als een visch in het water.

Een uitgestrekte serie van pogroms kan verder tot gevolg hebben het leger te mobiliseeren, of tenminste betrouwbare gedeelten daarvan. Het grootste voordeel bestaat echter daarin, dat de ongeregeldheden in het rijk het idee suggereeren dat er iets aan de hand is, dat er een gevaar dreigt, want als er daarna iets gebeurt, zegt iedereen :

Dat dacht ik wel. Ik wist wel dat er iets gebeuren zou.

Het voorwendsel van deze pogroms was, dat de Joden en andere ontevredenen en dus het goddelooze element, de bestaande regeering omver wilden werpen. En het is volstrekt niet onmogelijk dat men den czaar werkelijk zoo iets ingebeeld heeft en dat hij het ernstig geloofde. Alleen om bloed te vergieten zou hij zijn toestemming tot jodenvervolgingen wel niet geven, want daar zou hij immers niets geen voordeel bij hebben.

En Nikolaj II laat zich heel gauw wijs maken dat men het op zijn persoon voorzien heeft, op zijn troon, of op de dynastie.

Maar dien keer namen de vervolgingen niet de uitbreiding aan, die men heel zeker verwacht had. Zij namen lang de afmeting niet aan die zij hadden het jaar na de eerste revolutie en het bijeenroepen der Doema. De vervolging strekte zich o.a. volstrekt niet uit tot andere bevolkingselementen als bijv. de gehate Duitsche bevolking, die zoowel in de stad als er buiten 't voorwerp is van heel veel haat en wantrouwen.

De reden hiervan moet bij de regeering gezocht worden en in de eerste plaats bij Kokootsev, den minister-president, een verstandig en beredeneerd man. De verhouding tusschen hem en Maklakov was van het begin af niet al te schitterend.

De Ohrana kan natuurlijk wel een afzonderlijke jodenvervolging op touw zetten, maar om heel het land in rep en roer te brengen zonder dat de regeering er haar toestemming voor geeft, zou zelfs in Rusland moeilijk gaan. Daarom werd heel de beweging reeds in het begin zoo goed als verstikt en al de geruchten die in het rijk de ronde deden en zoo menig Israëlitisch hart deden beven, bleken niet volkomen waar te zijn.

Terwijl deze vervolgingen aan den gang waren en er een zekere onrust in heel het land heerschte, was Manusevitj Mannilod druk bezig om een gewichtige zaak voor te bereiden. Hij was een volmaakt provocateur en zou onder gunstiger omstandigheden een tweede Azeff hebben kunnen worden, dien men te recht na Judas Iskariot den grootsten misdadiger der wereld genoemd heeft. Na veel zoeken had Mannilod eindelijk een geschikt slachtoffer voor zijn plannen gevonden en wel een advocaat zonder praktijk, Plonski genaamd, van Poolsche afkomst, maar in Rusland opgevoed. Hij sprak Russisch en had aan de universiteit te Moscau gestudeerd.

Plonski had in zijn jeugd verdachte relaties aangeknoopt met vrijzinnige jongelingen uit Moscau, maar had het later voordeeliger gevonden voor zijn carrière om een geheel tegenovergestelde richting in te slaan en het weerzinwekkend chauvinisme van een Purisjkevitj na te apen. De man had in ieder geval nooit iemands vertrouwen kunnen winnen en had niettegenstaande alles toch nooit zijn ideaal bereikt om de middelen te verkrijgen om een gemakkelijk en weelderig leventje van genot te kunnen leiden. Hij had zich als stroop op laten gebruiken door Joodsche woekeraars, hij had alles geprobeerd, maar hij had altijd zoo vreeselijk overdreven, dat het zelfs Rusland te machtig werd, Rusland waar anders bijna alles door de vingers wordt gezien, — zoodat hij vervallen was tot een hoogst twijfelachtig bestaan waarvan men alles denken kon.

Welke zonden de arme man ook begaan moge hebben, ten slotte werd hij door een vreeselijk noodlot getroffen. Slimme agenten brachten hem in gezelschap van suspecte Servische politieke spionnen, die in Petersburg vertoefden om op de hoogte te blijven

EEN „SCHUSTEREI".

Hierboven brengen wij onzen lezers een interessante foto: een kijkje in een „Schusterei", waar Duitsche dames, uit leidende kringen, het schoenmakersvak leeren, om dit later aan de arbeidersvrouw te onderwijzen. Er wordt geen leder gebruikt, het bovenschoeisel bestaat uit stof, huisschoenen hebben zolen van linoleum, andere van hout.

van de stemmingen der politieke kringen, maar die zich te veel aan dronkenschap en andere ondeugden schuldig maakten om als spionnen eenige waarde voor hun land te hebben. Deze Serviërs, — officieren van den generalen staf, — werden vrij aardig betaald door hun gouvernement, maar zij verkwistten geregeld hun geld in de cabinets particuliers van het Aquarium, en waren voor het geheel veel te onbeholpen om ook maar van eenig nut te kunnen zijn. De Russische politie liet hen daarom maar kalm hun gang gaan.

Met deze Serviërs bracht men den advocaat in kennis en hij liet zich door hen betalen voor 'n absoluut waardelooze mededeeling, die zelfs al was die juist geweest, volstrekt zonder waarde geweest zou zijn, en hij was onnoozel genoeg om een quitantie te geven voor de honderd roebel, of hoeveel het wezen moge, die hij ontving. Het eerste wat een spion moet leeren is om nooit een quitantie uit handen te geven, noch eenig ander compromitteerend papier, en om onder geen omstandigheden ooit iets van eenige beteekenis bij zich te hebben.

De quitantie, die Plonski den Servischen officieren overhandigd had, werd door Mannilod's agenten voor een kleinigheid opgekocht, en daarmee zat Plonski in de val. Nu kon men hem n.l. ieder oogenblik aanklagen wegens landverraad.

De arme man geraakte nu steeds verder op den weg die hem naar het verderf voerde. Men haalde hem voor een paar honderd roebel over om quasi de uitgever te zijn van een vlugschrift, waarin de regeering op de heftigste manier werd aangevallen en waarin sombere voorspellingen gedaan werden over de toekomst van Rusland.

Langzamerhand werden er anonieme brieven naar de politie gezonden waarin men voor hem waarschuwde zoodat er nooit gezegd zou kunnen worden dat de politie zonder oorzaak tusschenbeide was getreden. Tegelijkertijd zond men hem brieven, die door een gefantaseerd persoon onderteekend waren en, waarin niets bizonders stond, maar die een geheim letterschrift bevatten.

Toen arresteerde de politie den armen man en vond bovendien verscheidene compromitteerende papieren in de woning van het slachtoffer in een der armoedigste wijken van Petersburg. De compromitteerende papieren waren door de politie zelf vervaardigd.

De huiszoeking had op de gewone wijze plaats. De politie wist wat zij vinden moest, een protocol werd opgesteld waarin vermeld werd welke papieren in de woning van den beklaagde gevonden werden, en nadat die verzegeld was, werd het slachtoffer in een rijtuig gezet en door een officier van politie naar het bureau gebracht om verhoord te worden en ondervraagd over de compromitteerende papieren.

De gevoelens van den armen Plonski kunnen eerder gedacht dan beschreven worden. Maar hij had toch nog geen idee van wat men met hem doen zou, of wat voor persoon van gewicht hij was. Had hij eenig vermoeden gehad van de hoofdrol die hij spelen zou in het tragicomische tooneelspel, dan zou hij wel wanhopender geweest zijn dan hij was. Gearresteerd te worden is nu eenmaal in Rusland iets heel gewoons, iets wat iedereen overkomen kan. De kunst is alleen maar om weer los te komen, en dat kan moeilijk genoeg zijn voor iemand die geld noch vrienden heeft.

Nadat de arme Plonski een paar dagen in de gevangenis had gezeten en over zijn lot had zitten nadenken, vermoedelijk vol bange voorgevoelens, had er iets plaats wat de Russische autoriteiten met een fraaien naam „een vertoon" noemden.

Als het geen vreeselijke zonde was om met zulke ernstige dingen te spotten, zou ik Plonski's gezicht wel eens hebben willen zien toen hij ten slotte te weten kwam dat men hem verdacht van het op het leven van den czaar voorzien te hebben en de dynastie omver te willen werpen, waar hij zoo ijverig getracht had een plaats als ambtenaar machtig te worden, zonder dat hij er in geslaagd was.

Ondertusschen nam de zaak spoedig een ernstige wending. Het is een feit dat de arme man in de gevangenis gemarteld werd om zijn misdaad te bekennen en zijn medeplichtigen aan te geven. Hij werd gegeeseld en met alle mogelijke straffen bedreigd tot hij half waanzinnig was van angst. Plonski was een man die met genoegen al het mogelijke bekend zou hebben als hij maar geweten had wat hij bekennen moest. Maar zijn schandelijke beulen verzuimden hem daaromtrent in te lichten.

Ten slotte zag men in, dat men een geheel verkeerden weg had ingeslagen. Men beloofde hem plotseling genade, indien hij een volledige schuldbekentenis wilde onderteekenen. De beklagenswaardige man beloofde het en ten slotte kreeg hij als pleister op de wond een kleine som geld. Het was natuurlijk een heele moeilijke kwestie wat men met hem doen zou. Het zou natuurlijk het eenvoudigst geweest zijn om hem op gewone Russische wijze zoo gauw en zoo stil mogelijk op te hangen, maar welke de redenen er ook voor mogen zijn, dit gebeurde niet. Plonski werd voor het oog der wereld naar Siberië gezonden, vanwaar hij naar Japan vertrok.

Hij moet zich thans in Shanghai ophouden.

Hij had nu de taak vervuld, waarvoor men hem noodig had en zijn rol ten einde gespeeld. Men kon czaar Nikolaj nu een stapel papieren voorleggen waaruit bleek dat er een groote samenzwering ontdekt was, van lieden die het op zijn leven hadden gemunt.

In de schuldbekentenis die Plonski had moeten onderteekenen werden in de eerste plaats verscheidene officieren aangeduid, hooge ambtenaren en anderen, en men suggereerde den czaar den indruk dat men algemeen zeer ontevreden over hem was, omdat hij de ware belangen en de welvaart van het Russische volk verried en de eer en de grootheid van het land zijner vaderen. Nikolaj II was een en al verbazing over de verzameling van documenten, die men hem voorlegde. Hij aarzelde tusschen vreeselijke wanhoop en woede en zon op een vreeselijke straf voor al de samenzweerders.

Niets strookte ondertusschen minder met de plannen van de heeren, die met Manusevitj Mannilod aan het hoofd heel de tragische-comedie op touw hadden gezet. Een onderzoek zou het dwaze van heel de historie aan het licht gebracht hebben en men gaf den czaar te verstaan dat men niet voor zijn leven instond als hij zich niet voegde naar den wil van de natie en haar de verstrooiing gaf, welke zij nu zoo lang had moeten ontberen, — de eervolle Japansche oorlog was nu immers reeds bijna zeven jaar achter den rug.

De czaar had het liefst dadelijk alle beulen aan het werk gezet, en een massa onschuldige lieden laten ophangen en vermoorden, maar hij was er te laf voor. Nikolaj II durfde niet.

(Wordt vervolgd).